

Nejčastější typy experimentů v exp. lingvisticke

JS 2022

Mojmír Dočekal

ÚJABL MUNI

2022-04-08

Experimentální metody v lingvistice

- krok od introspekce

Analýza spontánních projevů

- ČNK: první krok -- hrubá představa
- specializované korpusy:
- DeriNet: [pos="A" lemma="bílý"] [pos="V"]

DeriNet

- Slovník afixů: [SlovníkAfixů](#) heslo pro *-ost*

Experimenty testující produkci řeči

- vyvolaná produkce, ...
- viz literatura: pěkný přehled Ambridge and Rowland [AR13],
- nejklasičtější příklad: Wug

Experimenty testující porozumění řeči

- viz znovu Ambridge and Rowland [AR13]

Experimenty testující gramatické soudy (judgment methods)

- blízké testování porozumění
- ale subjekty posuzují gramatičnost nebo význam (truth value)
- ve formální lingvistice nejčastější

Acceptability Judgments (posouzení gramatičnosti)

- testuje teoretickou predikci toho, že lingvistický (nebo pragmatický) faktor ovlivňuje přijatelnost věty
- napsaný, řečený, ..., vstup
- akvizice: komplikovanější design
- nejjednodušší stupnice: binární

(1) ???Petr smál Kláru.

- intranzitivní sloveso
- častější škála: Likert 5, 7
- problémy s negativní shodou:

(1) Lokalita negativní shody

- a. Petr viděl ani jednoho králíka.
- b. Petr nevěděl, že na poli běhá ???ani jeden králík.

Truth-Value Judgment Tasks

- posouzení významu
- kontext: obrázek, slovní popis, ...
- většinou je rozhodnutí: TRUE (1)/FALSE (0)

(1) TVJT

- a. Kontext: Petr se občas při holení ráno řízne. Stalo se mu to i dnes.
- b. Věta: **Petr ho** dneska při holení řízl.

- problémy s *ano*-biasem
- zřejmě ještě vážnější u dětí
- další problém: ambigné věty mívají preferovanou interpretaci
 - testování nepreferované je těžší
- složitější varianty: dva obrázky -- jeden *wrong* vs. nepreferovaná interpretace:
 - slidy o *i*
- velmi pěkná studie: [ŠimíkDemian2020](#)

- další čtení: slidy o NegRaisingu
- článek o akvizice *or*: Chierchia, Crain, Guasti, Gualmini, Meroni, and others [Chi+01]

References

Ambridge, B. and C. F. Rowland (2013). "Experimental methods in studying child language acquisition". In: *Wiley Interdisciplinary Reviews: Cognitive Science* 4.2, pp. 149-168.

Chierchia, G., S. Crain, M. T. Guasti, et al. (2001). "The acquisition of disjunction: Evidence for a grammatical view of scalar implicatures". In: *Proceedings of the 25th Boston University conference on language development*, pp. 157-168.

R Core Team (2019). *R: A Language and Environment for Statistical Computing*. R Foundation for Statistical Computing. Vienna, Austria. URL: <https://www.R-project.org>.